

використовувати вправи і завдання такого типу як класифікація або групування об'єктів, з'єднання або заповнення пропусків, сортування або впорядкування. Учні можуть експериментувати із завданням, пересувати об'єкти, скасовувати свої дії і пробувати знову.

Нами був розроблений урок для 7 класу середніх загальноосвітніх навчальних закладів із застосуванням інтерактивної дошки. Метою уроку був розвиток вміннь діалогічного мовлення з теми «My Native Town». У ході уроку ми рекомендуємо використовувати інтерактивні групові методи навчання (робота в парах, робота в трійках, карусель, робота в малих групах, акваріум), фронтальні методи (велике коло, незакінчені речення, мозковий штурм, аналіз дилеми, мозаїка, електронне перо та доповнення інформації) та прийоми (дистанційний, конструкторський, дизайнерський). Сподіваємося, що це допоможе учням розвивати такі вміння, як: продукувати ініціативну репліку, вести діалог за схемою, самостійно вживати різні види діалогічних єдностей, вести діалог на основі тексту-зразка, створювати власні діалоги на основі запропонованих їм комунікативних ситуацій.

Список використаних джерел

1. Кузнецов В.В. Технологии Интернет-образования / В.В. Кузнецов // – Тамбов: Тамбовский государственный университет. - 2006. – С. 23-35.
2. Исаев Е.И. Повышение эффективности обучения психологии за счет использования интернет-технологий / Е.И. Исаев, А.Я. Фридланд //– Тула: Тульский государственный педагогический университет. - 2004. – С. 65-73.
3. Галишникова Е. М. Использование интерактивной Smart-доски в процессе обучения // Учитель. – 2007. - № 4. – С. 8-10
4. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. – К., 2002. – С. 130-134.
5. Суворова Н. Интерактивное обучение: новые подходы // Инновации в образовании. – 2001. - №5. – С.106-107.

Третяченко О.В.

Формування в учнів позитивної мотивації до навчання

Основне завдання школи – навчати і виховувати дітей, забезпечити їх протягом навчального періоду якісними знаннями, які вони могли б успішно реалізувати в майбутньому. Особистісні досягнення учнів у набутті знань тісно пов'язані безпосередньо з розвитком мотиваційної сфери. Дослідження мотиваційної сфери учнів, його якісний аналіз, дають змогу більш ретельно і цілісно організувати і спланувати всю навчальну роботу педагогічного колективу гімназії на формування і розвиток позитивної мотивації до навчання, розвиток зацікавленості власними досягненнями, виховання гордості за власний інтелект і ерудицію.

Мотивація - структурний елемент навчальної активності який виявляє ставлення школяра до навчання. Завдання практичного психолога навчального закладу в комплексі психологічного супроводу особистості полягає у виявленні наявної мотивації кожного учня й налагодженні його співпраці з усіма учасниками навчального процесу. З цією метою проводиться діагностика учнів 5-х класів за методикою – «Мотиваційна анкета для учнів», яка з'ясовує питання «Що спонукає школярів навчатися? » і визначає домінуючі мотиви по відношенню до навчальної діяльності.

Відомо, що кінцеве ставлення людини до виконуваної діяльності відображають дві групи мотивів: зовнішні (мотиви-стимули) і внутрішні. Хоча це ділення певною мірою є умовним, однак у першому випадку домінує орієнтація на досягнення певних результатів (зовнішня мотивація), а у другому – на сам процес (внутрішня мотивація).

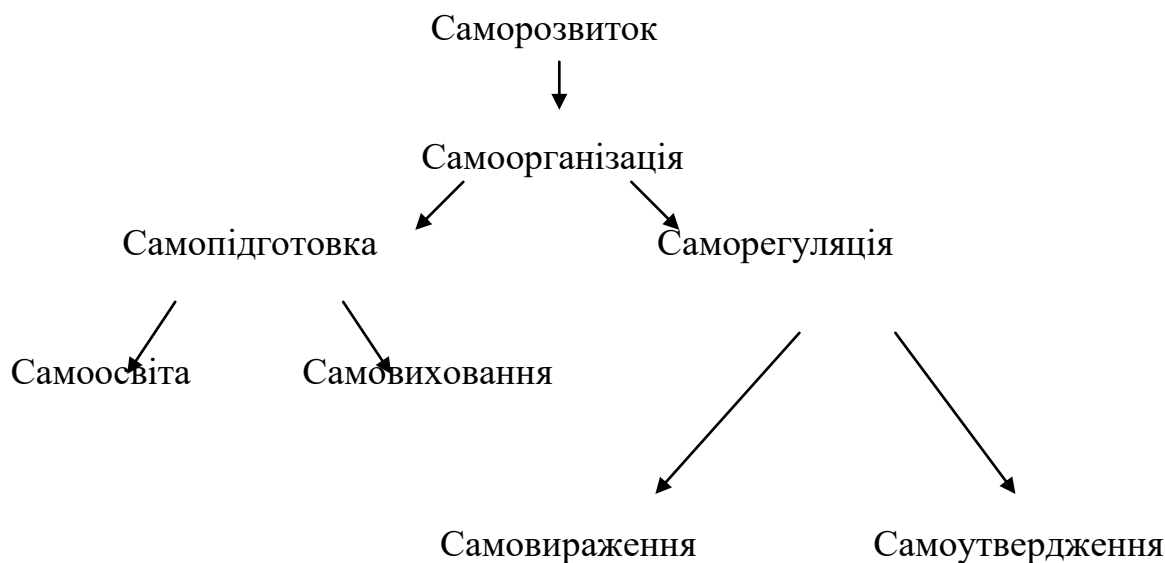
Дані психологічних досліджень обстеження учнів 5-х класів протягом декількох років (див. таблиця 1.) показують, що в більшості випадків серед гімназистів внутрішня мотивація переважає над зовнішньою.

Таблиця 1.

№п/п	Мотиви	2008-2009		2009-2010		2010-2011	
		К-ть учнів опитано	Мають	К-ть учнів опитано	Мають	К-ть учнів опитано	Мають
1	Зовнішні	57	6	78	3	68	-
2	Внутрішні	57	46	78	63	68	59
3	Змішані	57	5	78	12	68	9

Аналіз результатів дослідження свідчить, що з такими учнями цікаво працювати на уроках, проводити дослідження, писати науково-творчі та пошукові роботи. Вони прагнуть нового, більшого за програмовий матеріал. Також простежується наявність співіснування в деяких учнів зовнішньої та внутрішньої мотивації, що теж не так і погано в наш час. Дитина знає, що за власні знання вона отримає ще й винагороду (матеріальне та моральне заохочення). Третя категорія, яка наявна за результатами – це категорія учнів у яких переважають зовнішні мотиви, тобто орієнтація на досягнення певних результатів, а не на здобуття твердих знань та сам процес навчання. Це завжди викликає занепокоєння, тому що в таких учнів з'являється ризик виникнення інтелектуальної й емоційної дезадаптації. Учні з зовнішньою мотивацією не мають системних знань, досить неуважні на уроках, не зацікавлені у власних якісних знаннях. В майбутньому – це руйнація та деградація розуму.

Одним із показників наявності позитивної мотивації є саморозвиток (див. схема 1.), саморозвиток веде до створення самісті, тобто людина стає творцем свого життя. тому, для такого учня важливість і користь занять поєднується із цікавістю, захопленістю, інтересом, а іноді з таємничістю та романтичністю. Все навчання, спрямоване на творче розв'язування проблеми, спирається на емоційну сферу психіки учня, активне функціонування його інтелектуальних та вольових навичок, що й сприяє формуванню пізнавальної потреби, стійкого інтересу до предмета (мотиваційна сфера) та заохочує до самоосвіти, сприяючи розвитку активної, творчої цілісної особистості.

Оскільки мотивація школярів до навчання є однією з основних складових НВП, то спрямованість дій будь-якого вчителя визначається його прагненням і життєвою необхідністю підвищити рівень мотивації навчання учнів – від негативного і нейтрального до позитивного, відповідального, дієвого.

Ситуація успіху - дієвий прийом стимулювання інтересу до навчання школярів, які зазнають труднощів у навчанні, що досягається через: доступне на даному етапі завдання, що підтримує впевненість у собі; повага та визнання учня як особистості; забезпечення сприятливої морально-психологічної атмосфери в ході виконання завдань; евристичний та креативний підхід до організації навчання; диференціація допомоги у виконанні завдань.

При цьому важливе місце займають ігрові технології. Саме вони об'єднують в собі як емоційні так і проблемно-пошукові стимули. (Наприклад: вправи "Сховане слово" та "Орфографічна естафета".)

Зрозуміло, що при використанні інтерактивних технологій, ігрових завдань, виникають і деякі труднощі, а саме: важко контролювати процес взаємонавчання; за невдалого взаємонавчання потрібно перенавчати учнів; результати роботи менш передбачувані; виробити в учнів розуміння того, що метою уроку є не просто гра, а гра дидактична, спрямована в першу чергу на засвоєння певних знань; організувати роботу всіх учнів, які повинні зрозуміти і дотримуватися правил, що вимагає та чи інша технологія або гра; навчитися вислуховувати думку іншого; навчитися аргументовано висловлювати свою думку.

Ігрові інтерактивні завдання повинні поєднуватися з вправами на розвиток упевненості в собі. Наприклад: вправа "Невпевнені, впевнені та агресивні відповіді". Кожному учасникові пропонуємо продемонструвати в заданій складній ситуації невпевнену, агресивну та впевнену відповідь. Ситуація пропонується з реального життя.

Звертаючи увагу на все вищесказане можна визначити шляхи формування мотивації школярів до навчання та підвищення їх навчальних досягнень:

1. Щоденна увага до кожного учня, визнання його особистості.
  2. Своєчасна ліквідація прогалин у знаннях і організація оперативної допомоги кожному учневі, що відстає у навчанні.
  3. Формування мотивації навчання як стимулу бажання учня до навчання.
  4. Перехід до інноваційних методів навчання, що дають можливість розкрити потенційні можливості кожного учня, повірити у власні сили.
  5. Організація навчального процесу з визначенням трьох головних видів складності під час пояснення матеріалу, його закріплення і оцінювання.
  6. У підготовці теми навчальний матеріал поділяти на кілька блоків.
  7. Вивчення умов, в яких виховується кожна дитина, враховування їх у навчальній діяльності.
  8. Співпраця з батьками, спільне формування педагогічної культури сім'ї.
- Необхідно зазначити, що позитивні мотиви до навчання, як до відповідальної, цікавої і радісної праці, проявляються в результативності за такими показниками: «Мотиваційно-ціннісні» і «Діяльнісно-прогностичні».

Для підвищення рівня домагань підліткам рекомендувати алгоритм роботи:

“Виділи для себе 1 годину в день. Напиши список справ, які ти робиш відмінно, та бажання, цілі, справи, які ти хочеш здійснити в майбутньому. Нехай в цьому списку з'явиться і те, що тобі потрібно, і все, що хочеш. Біля кожного номера став період, впродовж якого плануєш це зробити.

До отриманого списку постав 4 запитання і запиши відповіді біля кожного.

1. Чи можливо це мати (зробити, відчути)? 2. Чи варто це мати? 3. Чи дасть це мені те, чого я насправді хочу? 4. Чи варто це моїх майбутніх зусиль?

Деякі з очікувань, цілей, бажань виявляться надуманими, і ти відчуєш, що вони тобі стали байдужими. Просто закреслюй їх. Склади новий список, в якому будуть лише стверджувальні відповіді. Намалюй малюнок, який відображає твої справжні очікування і викликає в тебе радість. Далі зроби наступне: 1. Вживися в образ намальованого. Відчуй що все, що ти запланував, реалізовано. Переживи з максимальними відчуттями реальність цього. Дай образу закріпитися у відчуттях. Побудь у цих відчуттях 15-20 хвилин. 2. Постав собі запитання, що потрібно зробити, чого навчитися, які справи завершити, що змінити для того, щоб ці відчуття нового майбутнього стали реальністю.

Завдання: скласти список справ, які необхідно робити щодня; сформувати власний альбом досягнень (фотографії нових цілей, ситуацій, в яких присутні нові досягнення); виробити звички, які будуть твоїм новим Я. І найважливіше - все, чим ми займалися, є лише можливістю. Від учня потрібна щоденна робота в напрямку реалізації власних цілей”.

Для розвитку мотивації досягнення успіху в навчанні необхідно звертати увагу на фактори, що обумовлюють мотиваційну сферу та умови їх виконання (див. таблиця 2)

Таблиця 2.

Фактори	Умови розвитку мотивації досягнення успіху в навчальному процесі
Рівень складності і новизни завдання.	Поставлені завдання повинні відповідати можливостям школярів і гарантувати їм успіх 50%.
Можливість прояву самостійності.	Процес виконання завдання повинен надавати можливості для прийняття і виконання самостійних рішень.
Методи спонукання до досягнень.	Методи спонуки до діяльності не повинні носити дуже жорсткий, обмежуючий автономність і самостійність учнів, характер.
Методи оцінки результатів діяльності.	Учні повинні знати, яких результатів чекає від них учитель, і за якими показниками оцінюватиме. Система контролю повинна забезпечити об'єктивність результатів. Оцінка учня залежить лише від результатів його навчальної діяльності.
Умови змагальності.	Наявна змагальність учнів з приблизно рівними можливостями.
Наявність можливостей для досягнення успіху.	Повинні бути всі умови для досягнення позитивних результатів; досягнення яких не вимагає надмірної напруги і не приводить до перенавантажень.
Особистий приклад авторитетних дорослих.	Вчитель повинен бути мотивованим на поліпшення результатів учнів.
Близькі і віддалені наслідки досягнення успіху.	Навіть незначні досягнення повинні заохочуватися. Методи заохочення повинні переважати над методами покарання.
Ступінь задоволеності первинних потреб.	Вчителем повинні створюватися такі умови, при яких потреба в досягненні вищого рівня знань стає для учнів більш актуальною, ніж всі інші, тобто (отримання винагороди або уникнення невдачі.)

Наявність позитивної мотивації до навчання дає можливість сформувати:

- особистість учня з високим рівнем інтелектуально-духовного розвитку, яскравою індивідуальністю, умінням створювати нове;
- особистість учня з високим рівнем культури, професіоналізму, з прагненням утілювати в життя високі гуманістичні ідеали добра, краси, істини, справедливості;
- високий рівень особистісного самовизначення: знання про свої якості, їх реалізацію та внутрішні мотиви, що відкривають перспективу навчання.